

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΠΟΛΥΤΕΧΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΤΜΗΜΑ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ, ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ &
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα
Χωρικές Δυναμικές και Χωροταξία της Υπαίθρου (DYNTAR)

Κανονισμός Συγγραφής Μεταπτυχιακής Εργασίας

Βόλος, Ιούλιος 2017

Εισαγωγή

Η μεταπτυχιακή εργασία έχει ως βασικό της στόχο, ο φοιτητής να εντρυφήσει στο επιστημονικό πεδίο του DYNSTAR και του ενδιαφέροντός του, θέτοντας ένα επιστημονικό ερώτημα (προβληματισμό) στο οποίο απαντά μέσω συστηματικής έρευνας.

Η μεταπτυχιακή εργασία αποτελεί μια συνθετική και δημιουργική εργασία που βασίζεται στη κριτική σκέψη, στην οποία ο φοιτητής συνδυάζει τις γνώσεις και δεξιότητες που απέκτησε κατά την διάρκεια των σπουδών του στο DYNSTAR, τις γνώσεις που κατέχει από τις προπτυχιακές του σπουδές καθώς και τα αποτελέσματα που θα λάβει από τη διεξαγωγή της έρευνας και ανάλυσης που πραγματοποιεί, προκειμένου να απαντήσει στον προβληματισμό που έθεσε.

Η ολοκλήρωση της εργασίας αποτελεί απόδειξη για τις ικανότητες του φοιτητή πάνω στη θεωρητική προσέγγιση ενός επιστημονικού πεδίου, στην διαμόρφωση της κατάλληλης μεθοδολογίας διερεύνησης, στην έρευνα, επεξεργασία και ανάλυση των δεδομένων, στη εξαγωγή συμπερασμάτων, στη διαμόρφωση προτάσεων, στη συγγραφή της εργασίας αλλά και στη κριτική του ικανότητα.

Περιεχόμενο της εργασίας

1. Εξώφυλλο

Δίνονται όλες οι απαραίτητες πληροφορίες που πρέπει να γνωρίζει ένας «υποψήφιος» αναγνώστης, όπως:

Το ίδρυμα, η σχολή, το Τμήμα, το Μεταπτυχιακό

Το λογότυπο του ιδρύματος

Ο τίτλος της εργασίας, το όνομα του φοιτητή, το όνομα και η βαθμίδα του ή των καθηγητών που είχαν την επίβλεψη της εργασίας, ο μήνας και το έτος υποστήριξης της εργασίας.

2. Αφιέρωση / Ευχαριστίες

Στην ίδια ή διαφορετικές σελίδες μπορούν προαιρετικά να αναγράφονται:

- Αφιέρωση της εργασίας σε ένα ή περισσότερα πρόσωπα
- Ευχαριστίες που διατυπώνονται με ευγενή και εγκρατή τρόπο

3. Πρόλογος

Είναι προαιρετικό να υπάρχει πρόλογος.

Στον πρόλογο μπορούν να αναφέρονται προσωπικά στοιχεία του συγγραφέα όπως τα κίνητρα / λόγοι επιλογής του αντικειμένου της εργασίας, οι δυσκολίες που αντιμετώπισε.

Η έκταση του προλόγου είναι έως μία σελίδα.

4. Περίληψη

Η περίληψη είναι μία παράγραφος 250-300 λέξεων, η οποία αποτυπώνει το περιεχόμενο της εργασίας. Αναφέρει το θεωρητικό πλαίσιο-υπόβαθρο της εργασίας, το σκοπό της, τη μεθοδολογία που υιοθετήθηκε και τα κυριότερα αποτελέσματα.

Κάτω από την περίληψη αναγράφονται οι λέξεις – κλειδιά που χαρακτηρίζουν την εργασία (έως 5 λέξεις)

Η περίληψη και οι λέξεις- κλειδιά πρέπει να παρουσιάζονται και στη γαλλική ή/και αγγλική γλώσσα.

5. Περιεχόμενα

Τα περιεχόμενα περιλαμβάνουν τις παρακάτω υποκατηγορίες:

- Περιεχόμενα (κειμένων): Αναγράφονται όλοι οι τίτλοι των μερών της εργασίας (ευχαριστίες έως και παραρτήματα) και ο αριθμός της σελίδας στην οποία εντοπίζονται.
- Περιεχόμενα Πινάκων (αριθμός πίνακα / τίτλος πίνακα και αριθμός σελίδας)
- Περιεχόμενα Χαρτών / Διαγραμμάτων ή Σχημάτων / Εικόνων ή Φωτογραφιών (αντίστοιχα με τα περιεχόμενα των πινάκων)

6. Συντομογραφίες

Διαμορφώνεται κατάλογος συντομογραφιών με τις συντομογραφίες που αναφέρονται στο κείμενο. Σε κάθε σειρά αναφέρεται η συντομογραφία και η πλήρης ονομασία της συντομογραφίας.

Οργάνωση της εργασίας

Η οργάνωση της εργασίας γίνεται σε κεφάλαια. Κάθε κεφάλαιο (εκτός από την εισαγωγή) περιλαμβάνει μια μικρή εισαγωγή στην αρχή και ένα συμπέρασμα στο τέλος. Η εισαγωγή συνδέει το κεφάλαιο με το προηγούμενό του, ενώ το συμπέρασμα κάνει την αποτίμηση του κεφαλαίου (όχι περίληψή του) ως προς τον στόχο της εργασίας ή της μεθοδολογίας (αναλόγως). Παράλληλα το συμπέρασμα πρέπει να συνδέει την αποτίμηση αυτή με το επόμενο κεφάλαιο.

Οργάνωση κειμένου και άλλων βοηθητικών στοιχείων

Η κατάρτιση των περιεχομένων (του κειμένου) βασίζεται στην οργάνωση του κειμένου σε κεφάλαια και υποκεφάλαια. Καλό να χρησιμοποιούνται έως 3 επίπεδα οργάνωσης του κειμένου (του τύπου : 1 / 1.1 / 1.1.1).

Η αρίθμηση των πινάκων, διαγραμμάτων κλπ θα πρέπει να γίνεται ανά κεφάλαιο (π.χ. το πρώτο διάγραμμα στο 3^ο κεφάλαιο πρέπει να έχει αρίθμηση : 3.1).

Οι τίτλοι των κεφαλαίων / υποκεφαλαίων, πινάκων, διαγραμμάτων κλπ πρέπει να είναι σύντομοι και περιεκτικοί. Ειδικότερα οι τίτλοι των πινάκων, διαγραμμάτων, χαρτών κλπ πρέπει να περιλαμβάνουν κάποιες βασικές πληροφορίες: το περιεχόμενο (θέμα), το έτος της πληροφορίας, τον τόπο της πληροφορίας και την πηγή των δεδομένων που παρουσιάζονται.

Ο **μέγιστος αριθμός σελίδων** που ακολουθεί (μέσα σε παρένθεση) για κάθε τμήμα της εργασίας (εισαγωγή, κεφάλαια, συμπεράσματα) **αφορά μόνο το κείμενο**, χωρίς πίνακες, διαγράμματα, χάρτες κλπ. Σε κάθε περίπτωση το καθαρό μέγεθος της εργασίας δεν θα ξεπερνάει τις 40 σελίδες. Ωστόσο, η κατανομή των σελίδων στα κεφάλαια της εργασίας μπορεί να τροποποιείται μερικώς ανάλογα με το θέμα και σε συνεννόηση πάντα με τους επιβλέποντες καθηγητές.

1. Εισαγωγή (έως 5 σελίδες)

Βασικό περιεχόμενο της εισαγωγής είναι η προβληματική της εργασίας. Αναλύεται δηλαδή η συλλογιστική της εργασίας και αναδεικνύεται η σημαντικότητα του θέματος που μελετάται.

Στόχος της εισαγωγής είναι να κατατοπίσει προκαταρκτικά τον αναγνώστη για το θέμα με το οποίο ασχολείται η εργασία και να τον προετοιμάσει για το σώμα της εργασίας που ακολουθεί.

Μέσα από την αναφορά του βασικού θεωρητικού πλαισίου της εργασίας (βιβλιογραφική ανασκόπηση) τοποθετείται το βασικό ερώτημα και τα υπο-ερωτήματα που θέτει η εργασία.

Πιο αναλυτικά, η εισαγωγή αναφέρει τα εξής:

- a. **Προβληματισμός της εργασίας (προσδιορισμός του ερευνητικού προβλήματος και των ερευνητικών στόχων)**
 - i. Πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται η εργασία /ερευνητικός προβληματισμός
 - ii. Θεωρητικό υπόβαθρο και μεθοδολογικό πλαίσιο (σύντομη περιγραφή) που θα χρησιμοποιηθεί (έρευνες και μελέτες που έχουν ασχοληθεί με το αντίστοιχο θέμα / κριτική σύνθεση) / Ανασκόπηση βιβλιογραφίας (αναφορά στην πιο βασική για την εργασία).
 - iii. Διατύπωση βασικών ερευνητικών υποθέσεων οι οποίες προσδιορίζουν και τη μεθοδολογία που θα υιοθετηθεί.
 - iv. Διατύπωση του λόγου (ή λόγων) για τους οποίους ερευνητικά είναι σημαντική η εργασία (σημαντικότητα / πρωτοτυπία)

- b. Σκοπός της εργασίας (εφόσον μπορεί να διατυπωθεί πέρα από τον προβληματισμό)
- c. Σύντομη περιγραφή της περιοχής εφαρμογής (περιοχή μελέτης / λόγοι επιλογής)
- d. Σύντομη περιγραφή του περιεχομένου των κεφαλαίων της εργασίας

2. Θεωρητικό πλαίσιο (έως 7 σελίδες)

Περιγραφή και σύντομη ανάλυση του θεωρητικού πλαισίου πάνω στο οποίο βασίστηκε τόσο η διατύπωση του θέματος όσο και η μεθοδολογία του. Πρέπει να εξηγούνται οι βασικές έννοιες που πραγματεύεται η εργασία και η ορολογία της. Καταγράφεται η σχετική επιστημονική γνώση και αξιολογείται με κριτική ματιά.

Συνιστάται η αναφορά σε όσο το δυνατό μεγαλύτερο αριθμό βιβλιογραφικών πηγών, καθώς αποτελεί σημαντικό στοιχείο ποιότητας της εργασίας.

3. Μεθοδολογία (έως 3 σελίδες)

- a. Περιγραφή του τρόπου οργάνωσης της έρευνας του συγκεκριμένου θέματος που επιλέχθηκε (βήματα ανάλυσης) προκειμένου να απαντηθούν τα ερευνητικά ερωτήματα που έχουν ήδη τεθεί.
- b. Πηγές: διάκριση ανάμεσα σε πρωτογενείς (επιτόπια έρευνα / ερωτηματολόγια) και δευτερογενείς και αναφορά τους
- c. Ιδιαίτερες τεχνικές ανάλυσης επεξεργασίας (αναφορά στα τεχνολογικά και άλλα εργαλεία, το λογισμικό που χρησιμοποιήθηκε κλπ)

4. Ανάλυση των πόρων της Περιοχής Μελέτης – Εφαρμογή της μεθοδολογίας (έως 15 σελίδες)

- a. Σύντομη περιγραφή των πόρων (καταγραφή, θέση-χαρτογράφηση κλπ)
- b. Περιγραφή και εστιασμένη ανάλυση των πόρων που συνδέονται με το θέμα της εργασίας (υλικά – άυλα χαρακτηριστικά / μετατροπή από κοινότυπο σε ιδιότυπο πόρο)
- c. Περιγραφή διαφόρων τοπικών δεδομένων που συνδέονται με το θέμα της εργασίας (π.χ. τοπικοί φορείς, θεσμικό πλαίσιο κλπ που συνδέονται με τη διακυβέρνηση)
- d. Αποτίμηση της ανάλυσης (ερμηνεία αποτελεσμάτων) με βάση το θέμα και το στόχο της εργασίας, ιδιαίτερα με βάση το θεωρητικό και μεθοδολογικό πλαίσιο που έχει τεθεί. Η αποτίμηση αυτή θέτει σε πρώτη φάση τη συμβολή της εργασίας (νέα γνώση) και μπορεί να συνδέεται όχι αποκλειστικά σε θεωρητικές απαντήσεις, αλλά και μεθοδολογικές – οργανωτικές – επιχειρησιακές. Επίσης, κατά την αποτίμηση μπορούν να αναφερθούν αποτελέσματα αντίστοιχων ερευνών με σκοπό τη συγκριτική αξιολόγηση.

5. Κεφάλαιο Συμπερασμάτων – Προτάσεων (έως 10 σελίδες)

- a. Βασικό πλαίσιο συμπερασμάτων : απαντήσεις στα ερωτήματα και τον στόχο που έχουν τεθεί.

Εφόσον απαιτείται διατύπωση πρότασης (συναπόφαση με τους επιβλέποντες):

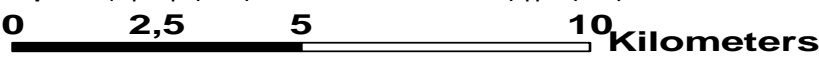
- b. Βασικό πλαίσιο της πρότασης (κριτήρια διαμόρφωσης)
- c. Πρόταση ανάπτυξης μιας τοπικής στρατηγικής
- d. Πρόταση για δράσεις οι οποίες θα βοηθήσουν στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής

Βιβλιογραφία

Βιβλιογραφία	προηγείται η ελληνόγλωσση από την ξενόγλωσση σε κάθε γράμμα έργα των ίδιων συγγραφέων αναγράφονται με χρονολογική σειρά (πρώτα τα παλαιότερα, αν είναι του ίδιου έτους με α, β, γ κ.λπ.)
Βιβλιογραφική αναφορά: βιβλίο (πρώτη/δεύτερη έκδοση)	Bianchini, F. και Parkinson, M., (επ.) (1993/1994) <i>Πολιτιστική Πολιτική και Αναζωογόνηση των Πόλεων: Η Εμπειρία της Δυτικής Ευρώπης</i> , Αθήνα: Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης.
Βιβλιογραφική αναφορά: άρθρο σε βιβλίο (πρώτη/δεύτερη έκδοση)	Lefebvre, H. (1972/1977) 'Ο χώρος, η παραγωγή του χώρου, η πολιτική οικονομία του χώρου', στο Γ. Καυκαλάς και Μ. Γιαουτζή (επ.) <i>Η Πόλη στο Κεφαλαιοκρατικό Σύστημα</i> , Αθήνα: Οδυσσεύς, 222-49.
Βιβλιογραφική αναφορά: άρθρο σε περιοδικό ή εφημερίδα, εισήγηση σε συνέδριο	Σκαλτσά, Μ. (1992) 'Κρατική ενίσχυση και ιδιωτική χορηγία για τον πολιτισμό', <i>Σύγχρονα Θέματα</i> , 5 (48) 70-7.
Βιβλιογραφική αναφορά: αδημοσίευστα κείμενα (διατριβές, εργασίες, μελέτες, φυλλάδια κ.ά.) - πηγές Internet	Αραβαντινός, Α. (1975) 'Γενική Ρυθμιστική Μελέτη Αναπτύξεως Πεντέλης: Συνοπτική Έκθεση', Αθήνα: Ιερά Μονή Πεντέλης.

Χάρτες και χαρτογραφικά υπόβαθρα

Οι χάρτες πρέπει να έχουν τις παρακάτω πληροφορίες:

- **Τίτλο:** σύντομη και ακριβής περιγραφή του περιεχομένου, περιοχή αναφοράς, χρονολογία στοιχείων
- **Υπόμνημα:** εξήγηση συμβόλων
- **Κλίμακα** (αριθμητική του τύπου 1:10.000 ή γραφική του τύπου:

- **Πηγές:** διάκριση ανάμεσα στις πηγές των δεδομένων που αναπαριστά ο χάρτης και στις πηγές των χαρτογραφικών υποβάθρων (πιθανές πηγές υποβάθρων: open geodata, ίδια ψηφιοποίηση)
- **Προσανατολισμός :** δείχνουμε με σύμβολο το βορά.

Προσπαθούμε οι χάρτες να είναι απλοί και ευανάγνωστοι. Εφόσον χρειάζεται να «ελέγξουμε» χαρτογραφικά πολλά δεδομένα, τότε επιλέγουμε να δημιουργήσουμε περισσότερους χάρτες, παρά λίγους με πολλή πληροφορία. Επίσης η χρήση των χρωμάτων

προσπαθούμε να συνδέεται κατά το δυνατόν με το περιεχόμενο της πληροφορίας που αναπαριστούμε στους θεματικούς χάρτες (π.χ. γεωργική δραστηριότητα με πράσινο χρώμα, βιομηχανία με κόκκινο χρώμα)

Παραρτήματα (χωρίς περιορισμό σελίδων)

Η λογική των παραρτημάτων είναι να αφαιρέσουμε από το κείμενό μας (κυρίως από την ανάλυση της περιοχής) δεδομένα και πληροφορίες τα οποία αν και χρειάζονται για την τεκμηρίωση εν τούτοις αποτελούν υλικό δευτερεύουσας σημασίας ή λεπτομέρειες που αν αναφερθούν κανονικά στο κείμενο θα το καταστήσουν ιδιαίτερος λεπτομερές και υπεραναλυτικό δυσανάλογα ως προς τον στόχο της εργασίας.

Μπορούμε να οργανώσουμε ένα ή περισσότερα παραρτήματα στα οποία μπορούμε να αναφέρουμε ενδεικτικά:

- Στοιχεία του θεσμικού πλαισίου (νόμους, διοικητικές αποφάσεις κλπ)
- Εκτεταμένα στατιστικά στοιχεία (πίνακες δεδομένων, απογραφές κλπ)
- Ιδιαίτερες αναλύσεις για τους πόρους της περιοχής που βασίζονται σε επιστημονικές ή τεχνικές αναλύσεις.
- Συμπληρωματικά στοιχεία: ερωτηματολόγιο έρευνας, χάρτες δευτερεύουσας σημασίας, επιπλέον φωτογραφικό υλικό.

Βιβλιογραφικές αναφορές μέσα στο κείμενο και άλλες τεχνικές οδηγίες

Η ποιότητα μιας εργασίας συναρτάται συχνά και ανάλογα με το θέμα, με τη βιβλιογραφία που έχει χρησιμοποιηθεί. Αποτελεί ένδειξη ποιοτικής εργασίας η μελέτη και αναφορά πολλών βιβλιογραφικών πηγών, γεγονός που δείχνει ότι τουλάχιστον έχει ληφθεί υπόψη η επιστημονική εργασία άλλων συγγραφέων σε θέματα που άπτονται του θέματός μας. Επομένως πρέπει όχι μόνο να συμβουλευόμαστε άλλες πηγές αλλά και τις αναφέρουμε γιατί έτσι ενισχύεται η επιστημονική βασιμότητα και βαρύτητα της δουλειάς μας. Η κριτική χρήση αυτών δείχνει και την κριτική ικανότητα του φοιτητή αξιοποίησης της βιβλιογραφικής αναζήτησης που θα κάνει.

Παράλληλα όμως πρέπει να υπάρχει σεβασμός στην επιστημονική δεοντολογία ως προς τη λογοκλοπή αλλά και τη νομοθεσία περί πνευματικής ιδιοκτησίας.

Στη βάση αυτή θα πρέπει:

- Να αναφέρονται οι συγγραφείς, φορείς κλπ, των οποίων έχουν χρησιμοποιηθεί απόψεις, ιδέες, αποτελέσματα ερευνών κλπ
- Όταν μια πηγή χρησιμοποιείται πολλές φορές, πρέπει να αναφέρεται όλες τις φορές.

- Μπορούμε να αναφέρουμε αυτολεξεί το κείμενο άλλου συγγραφέα μέσα σε εισαγωγικά αρκεί να γράφουμε τον συγγραφέα και τη σελίδα στην οποία αναφέρεται.

Βιβλιογραφικό σύστημα αναφοράς στο κείμενο	Harvard - δηλαδή συγγραφέας, έτος και αριθμός σελίδας μέσα στη ροή του κειμένου, π.χ.: (Αραβαντινός, 1997: 55-6· Αραβαντινός και Κοσμάκη, 1988· Αραβαντινός κ.ά., 1998).
Υποσημειώσεις	στο τέλος κάθε σελίδας με συνεχή αρίθμηση ανά κεφάλαιο - μέγιστος συνολικός αριθμός 100 λέξεις ανά σελίδα - μέγεθος γραμματοσειράς Calibri 10 - διάστημα 1
Παρουσίαση	χαρτί A4 / εκτύπωση και στις δύο πλευρές της σελίδας
Απόσταση γραμμών	1,3 διάστημα - εκτός παραπομπών, υποσημειώσεων και πινάκων: 1 διάστημα
Περιθώρια	3,5 εκατοστά αριστερά - 2,5 εκατοστά τα υπόλοιπα
Διάταξη κειμένου	πλήρης στοίχιση - αν τα επί λέξει εισαγωγικά ξεπερνούν τις 3 ή 4 γραμμές κειμένου, μπαίνουν πιο μέσα από αριστερά 1 εκατοστό, με μονό διάστημα και δεν παίρνουν εισαγωγικά - αλλιώς μπαίνουν σε μονά εισαγωγικά
Γραμματοσειρά και μέγεθος	Το κείμενο με Calibri 11 Η περίληψη, οι υποσημειώσεις, οι τίτλοι των πινάκων, διαγραμμάτων, χαρτών κλπ: Calibri 10 οι πηγές σε πίνακα, διαγραμμα, χαρτη κλπ με Calibri 9
Τίτλος σελίδας (Header)	στο πάνω μέρος της σελίδας αριστερά: όνομα συγγραφέα και δεξιά: συντόμευση τίτλου κεφαλαίου, στο κάτω μέρος της σελίδας στο κέντρο: αριθμός σελίδας (η αρίθμηση αρχίζει από το 1) - πλάγια γράμματα - μέγεθος γραμματοσειράς Calibri 10
Αρίθμηση κεφαλαίων (όχι περιορισμός, το ιδανικό μεταξύ 5 και 10) και τμημάτων κεφαλαίων (όχι περιορισμός, το ιδανικό μέγιστο 3 τμήματα) και Μορφή γραμμάτων	Εισαγωγή - 1, 2, ... (κεφαλαία μαύρο) 1.1, 1.2... (κεφαλαία υπογράμμιση) 1.1.1, 1.1.2...(κεφαλαία πλάγια) τα συμπεράσματα έχουν αρίθμηση κεφαλαίου